

Boegbeelden groene sector

Branchevereniging VHG verzamelt 'boegbeelden': mensen die een bijzondere betekenis hebben (gehad) voor de groene sector. Door hun beroep, ervaring, expertise, visie of speciale activiteiten leveren ze een belangrijke bijdrage aan de waarde van groen in onze maatschappij. Door deze mensen te portretteren in VHG Magazine, kan de branche kennis nemen van hun inzichten en ideeën. We hopen dat deze verhalen inspireren om concreet invulling te geven aan het thema 'groen maakt gelukkig'. Deze keer een interview met Peter Oei, aanjager van vernieuwingen in de groene sector.

Peter Oei, programmadirecteur glastuinbouw bij het InnovatieNetwerk: "Tuinbouw biedt oplossingen voor tal van maatschappelijke problemen"

Een plantenbibliotheek, een plantverdampingssysteem, een kas die energie levert. Het is slechts een greep uit de ideeën die Peter Oei helpt realiseren. Hij is programmadirecteur bij SIGN, de alliantie van de glastuinbouw met het InnovatieNetwerk, een initiatief van het ministerie van Economische Zaken. Een gesprek over vernieuwende ideeën die ontstaan door technieken uit verschillende sectoren te combineren.

Tekst: Annemieke Bos
Fotografie: Cornelia de Jong

Het InnovatieNetwerk is opgezet om grensverleggende vernieuwingen te ontwikkelen in de landbouw, de agribusiness, de groene ruimte en de voedingssector. Het netwerk brengt belanghebbenden bij elkaar en zorgt ervoor dat de vernieuwingen in de praktijk worden gebracht. "We doen dat nooit alleen", vertelt Oei. "We werken steeds samen met verschillende partijen. Denk aan maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, overheid en wetenschap. De innovatieve concepten die het InnovatieNetwerk helpt realiseren, zijn gericht op duurzame ontwikkeling en de lange termijn. Ze zijn vaak baanbrekend en komen tot stand door technieken uit verschillende sectoren te combineren. Bouwen met groen en glas is daarvan een sprekend voorbeeld. Energietechnieken uit de glastuinbouw, daglicht en planten vormen de basis voor dit concept. Dit levert gebouwen op die niet alleen energie leveren, maar ook geluk, gezondheid en voedsel. "Je kunt met kassen hele nieuwe gebouwtypes ontwikkelen. Kijk maar naar het gebouw van Christelijke Agrarische Hogeschool in Dronten en Villa Flora op de Floriade."

Innovatief aanbesteden
Oei laat een presentatie zien die hij heeft

Mijn groenplek

"De groene bibliotheek in het gebouw van de Rabobank in Utrecht. In de rest van dat moderne gebouw is helaas maar weinig groen toegepast, maar wanneer je deze ruimte binnenkomt, stap je in een andere wereld. Je merkt direct dat er een andere luchtvochtigheid heerst. Ik kom helaas niet zo vaak in de natuur als ik zou willen. Wel ben ik graag bezig met plantsystemen: ik probeer veel dingen uit. Zo had ik een tijd een drijvende tuin met een nieuw soort teeltsysteem voor slakroppen. Ook heb ik in de woonkamer een groene wand gehad die niet meer functioneerde. Die heb ik weer nieuw leven ingeblazen met een simpeler bevochtigingssysteem."

gehouden voor professionals in de interieurbeplantingsbranche aangesloten bij EILO. Op één sheet staan de mondiale uitdagingen op het gebied van water(berging), duurzame energie, vergrijzing van de bevolking, eenzaamheid, gezondheidszorg en voedselvoorziening. Oei ziet voor de groenbranche een belangrijke rol weggelegd in het aandragen van oplossingen voor die uitdagingen. "Juist door technieken met elkaar te combineren, kun je heel integrale oplossingen bedenken. Een voorbeeld daarvan is een groen dak met zonnepanelen erop. Deze combinatie versterkt de werking van de zonnepanelen. Je koppelt daarmee biodiversiteit aan duurzame energie. Dat soort combinaties ontwikkelen, vergt volgens Oei een omkering in het denken. "Integraal denken vergt veel van mensen. Maar de business-

case met uitdagingen wordt steeds groter. Technisch kan er zó veel. De samenleving moet daar wel ruimte aan bieden. Dat kan door innovatiever aan te besteden: je krijgt als inschrijver extra punten als je naast de omschreven opdracht ook nog bijdraagt aan andere problematieken. Bijvoorbeeld: op de vraag naar een binnentuin voor een verzorgingstehuis kom je als hovenier niet alleen met een plan voor een 'gewone' binnentuin, maar ook met het voorstel om een deel van die binnentuin te overkappen met een kas. De bewoners kunnen dan het hele jaar door buiten zitten en tegelijkertijd energie besparen door zonnewarmte op te vangen. Bovendien leg je een deel van de tuin verhoogd aan, zodat ouderen zonder te bukken actief kunnen blijven. Dat is een hele stap voor de sector. Je moet dan als hovenier echt >

Peter Oei

Peter Oei (1963) groeide op in Maastricht. “Ik kon zo de straat oversteken en de Pietersberg opklimmen voor een middag in het gras of in de grotten. Een prachtig speelgebied dus. Nu merk ik dat kinderen steeds minder toegang hebben tot groen, en dan vooral ongeordend groen.” Oei studeerde Mijnbouw aan de TU Delft. Daarna specialiseerde hij zich in de paddenstoelenteelt en had een adviesbureau op het gebied van natuur- en milieucommunicatie. Vervolgens was hij tien jaar lang bij de Rabobank onder meer verantwoordelijk voor duurzaam bouwen, duurzaam inkopen en energiemanagement. Sinds 2006 is hij als programmadirecteur van de Stichting Innovatie Glastuinbouw Nederland (SIGN) actief bij InnovatieNetwerk. Met zijn gezin woont hij in EVA Lanxmeer in Culemborg. “Dat is de duurzaamste wijk van Nederland. Je vindt er onder andere kaswoningen, ‘onderlandwoningen’ en veel groene daken. Houten schuttingen zijn er verboden en de bewoners zorgen gezamenlijk voor het groenonderhoud.”

www.innovatieglastuinbouw.nl

> “Aanbestedingscriteria voor innovatieve concepten leveren tot nu toe te weinig ruimte.”

weten welke problemen jouw klant heeft en bijvoorbeeld gaan samenwerken met een kassenbouwer.” Oei beaamt dat de aanbestedingscriteria voor dergelijke innovatieve concepten tot nu toe te weinig ruimte bieden. “Vanuit de topsector Tuinbouw hebben we bij het ministerie een aanzet gedaan voor aanpassing van de criteria, zodat de innovaties ook een markt krijgen. Aanbestedingstechnisch is het mogelijk om niet alleen op geld te selecteren, maar ook op maatschappelijk toegevoegde waarde.”

Plantenbibliotheek

Het ene na het andere innovatieve idee verschijnt op het scherm van Peter Oei, als hij door zijn presentatie bladert. “De ideeën zijn er, de technieken en de eerste realisaties ook. Het gaat er nu vooral om dat we ‘opschalen’. Dat we de momenten pakken om de oplossingen toe te passen. Of dat nu in de binnen- of buitenruimte is. Bij nieuwbouw of renovatie. De uitdaging zit voor een groot deel in dat laatste: de renovatie en verduurzaming van bestaand vastgoed. En in de integratie van land- en tuinbouw in de stad. Stadslandbouw kan bijdragen aan het metabolisme van de

stad door nutriënten te recyclen. Een kas op het dak kan zijn warmte uit een gebouw krijgen en gelijktijdig de verbruikte lucht zuiveren. De stad wordt steeds belangrijker: straks woont 80% van de wereldbevolking in steden.” Het gaat niet alleen om grote vernieuwingen. Ook kleinere innovaties, op productniveau kunnen voor veranderingen zorgen. Oei laat een plantensysteem voor luchtzuivering zien. Hierbij filtert een kamerplant 10% via het blad en maar liefst 95 procent via de wortels. “Het is een ‘ademende’ plantenpot die de zuiverende werking van gewone kamerplanten verhoogt. Je combineert hiermee de psychologische voordelen van groen met een verbetering van het binnenklimaat”, aldus Oei. “Interieurbeplanters zouden hier meer aan moeten denken. Nu zie je vaak dat ze een kamerplant leveren die, op verzoek van de klant, maar weinig water hoeft te hebben en toch blijft leven. Maar misschien is die klant juist wel gebaat bij een plant die heel veel water nodig heeft en verdampt, omdat de ruimte in de winter veel te droog is. Voor dat soort situaties biedt deze zuiverende potplant een oplossing. Die zorgt voor een prettige omgeving. Daarmee voeg je waarde toe aan de

omgeving.” Een ander idee is de plantenbibliotheek: het is een kast met verschillende soorten potplanten die goed dienst kan doen in ziekenhuizen en zorginstellingen. “Stel, je komt je moeder opzoeken en kiest voor haar een bloeiende plant uit het rek dat is voorzien van een slim irrigatiesysteem.

Als ze er op uitgekeken is, of wanneer de plant het even wat minder goed doet, wissel je ‘m om voor een andere. Dan krijg je interactie met groen, terwijl je nu er vooral met je vingers vanaf moet blijven”

Silver bullet

In samenwerking met partners werkt Oei de meest uiteenlopende innovaties uit. “Bij veel projecten gaat het veel meer over het proces om iets voor elkaar te krijgen, dan om de techniek en de inhoud. Heel veel kennis is er al, maar hoe krijgen we een idee ingevoerd in de praktijk? Om daar draagvlak voor te krijgen, dat is het echte werk. Draagvlak is trouwens één van de kernfactoren van succes, niet altijd de ‘silver bullet’. Soms moet je met hagel schieten om een omkering in het denken te bewerkstelligen.” ■